

Toekomstig KLM
Hei-akker 97
5171 WR KAATSHEUVEL

Datum	Verzenddatum	Zaaknummer	uw kenmerk	uw brief / registratienr
6-mei-2025		ZK.25.00625		9-apr.-2025 / 202505355

Onderwerp

Antwoorden schriftelijke vragen ex artikel 24 inzake beeldvormende sessie 3 april

Geachte heer Krikken,

Op 9 april ontvingen we uw vragen naar aanleiding van de beeldvormende sessie op 3 april omtrent de ombuigingen. Via deze route ontvangt u de beantwoording hier van.

Vraag 1

- 1) In het interpellatie debat werd door de wethouder uitvoerig uitgelegd dat de ommezwaai van de begroting 2025 van 7 november (€ 261.000,-- overschot) naar de Begrotingswijziging van 19 december (tekort van € 2,7 miljoen) een rechtstreeks gevolg was van de overschrijding van de jeugdhulp kosten en de september circulaire. In de begroting van 7 november zaten alle BERAP mutaties al verwerkt en de Kadernota 2025 wensen. Het eerste gat van € 1,9 miljoen was daarmee al gedekt. In de eerste begrotingswijziging van 19 december (een maand later!) volgden de meerlasten van de jeugdhulpkosten en de september circulaire effecten met als gevolg een tweede tekort van € 2,7 miljoen. Als toelichting hierop gaf de wethouder aan dat **JUIST** deze meerlasten de belangrijkste oorzaak waren van de doorwerking van het nieuw ontstane tekort in 2025 en vanaf 2026 doorwerkten. Opeens was er de noodzaak van de bijeenkomsten tussen raad en college om vanaf 2026 te bezuinigen. Het € 2,7 miljoen tekort in 2025 neemt onze financiële eindverantwoordelijke bestuurder blijkbaar voor kennisgeving aan. Geen woord daarover in zijn mijmeringen in het persbericht. Daarmee ontstond een totaal ander beeld. Dat had dus niets met het Ravijnjaar te maken.
 - a. Waarom worden de ombuigingsvoorstellen 2026 e.v., die rechtstreeks voortvloeien uit ontwikkelingen in 2024, in het persbericht opeens in verband gebracht met het Ravijnjaar 2026, terwijl de wethouder een ander verband aanlegde in interpellatiedebat? Op welk moment wordt nu de waarheid geweld aangedaan?

Antwoord 1a;

Het tekort in 2025 vloeit niet direct voort uit de effecten van het zogeheten Ravijnjaar. Echter de effecten die vanaf 2026 optreden zijn wel deels te relateren aan het Ravijnjaar, waarnaar het persbericht verwijst. Dit vormt een structurele bedreiging voor het financieel evenwicht van veel gemeenten, ook de gemeente Loon op Zand. Daarom is er in het persbericht gerefereerd aan het ravijnjaar als context voor de noodzaak van de bezuinigingen vanaf 2026. De eerder genoemde financiële druk vanuit jeugdhulp is structureel. Beide sporen lopen parallel en versterken elkaar. Het debat en het persbericht leggen verschillende accenten, maar het college ziet dit niet als de “waarheid geweld aandoen”.

2)

- b. Waarom maakt het persbericht de sprong van 2024 naar 2026, terwijl op 19 december 2024 als gevolg van belangrijke ontwikkelingen in 2024 de begroting 2025 een belangrijke deuk heeft opgelopen? De inwoners hebben immers recht om dat te weten, omdat nu eenmaal zij als belangrijke financier van het eerste tekort door de wethouder zijn ingezet. (namelijk OZB verhoging als financieringsinstrument voor de afdekking van de begroting)

Antwoord 1b;

Het college erkent dat de begrotingswijziging van 19 december 2024 van grote betekenis was en dat deze samenhangt met ontwikkelingen in 2024. Het persbericht van 3 april is geschreven met de focus op de toekomst, namelijk de structurele noodzaak om de gemeentelijke financiën vanaf 2026 in balans te brengen. De communicatie over OZB-maatregelen en de effecten op 2025 heeft reeds op andere momenten, waaronder de begrotingsstukken en raadsbijeenkomsten, plaatsgevonden. Voor het persbericht is gekozen om met name vooruit te kijken. En geen gedetailleerde financiële verantwoording te maken, zoals in andere producten van de P&C te denken aan Begroting, Jaarrekening, Bestuursrapportage en Slotwijziging.

- c. Vindt de wethouder niet dat hij in het kader van transparant communiceren ook aandacht had moeten schenken aan het feit dat Loon op Zand in twee jaar tijd (2024 en 2025) behoorlijke financiële averij oploopt c.q. gaat oplopen?

Antwoord 1c;

Het college onderschrijft het belang van transparante communicatie. Het is ook van belang om in de communicatie de juiste keuzes te maken over timing en vorm. De financiële ontwikkelingen in 2024 en 2025 zijn op meerdere manieren gecommuniceerd richting de raad en inwoners. Dit gebeurde onder andere met raadsinformatiebrieven, Begroting 2025 en Slotwijziging 2024. In het persbericht van 3 april is ervoor gekozen om vooral vooruit te kijken en de richting van het ombuigingstraject te noemen, in het belang van rust, duidelijkheid en perspectief voor de inwoners. Het college spant zich in om op verschillende momenten passende informatie te verstrekken, waarbij het persbericht er 1 van is.

- d. Een analyse van de persberichten over financiële boodschappen vanaf medio 2024 maakt inzichtelijk dat - ondanks het feit dat bekend was Loon op Zand in 2024 en 2025 miljoenenstroppen zou lijden - er nimmer persberichten zijn geweest dat tijdige communicatie tussen raad en college noodzaak was. Een groot verschil met het persberichtje van 3 april. Is dat niet een beetje het paard achter de wagen spannen?

Antwoord 1d;

Het college herkent zich niet in de suggestie dat de communicatie te laat op gang is gekomen. In 2024 en begin 2025 zijn er verschillende momenten geweest waarop het

college in de raad heeft aangegeven dat financiële bijsturing nodig is. Ook richting de inwoners is er openheid via openbare vergaderingen en raadsstukken. De noodzaak van structurele bezuinigingen vanaf 2026 is zichtbaarder geworden mede in het licht van het Ravijnjaar. Het persbericht van 3 april weerspiegelt dit punt en is juist bedoeld om die samenwerking met de raad en participatie met de samenleving te onderstrepen. Hiermee zet het college een stap voorwaarts om gezamenlijk naar een oplossing te zoeken.

Vraag 2

De wethouder heeft steeds beweerd dat hij niet van “wishful thinking” en “worst case scenario's” is. Dat was zijn reden waarom de raad pas op 19 december de late mutaties voor de meerjarenplanning 2026 e.v. en de Begroting 2025 voor zijn kiezen kreeg. Een reden temeer dat er geen enkel relatie is tussen het Ravijnjaar en de plotselinge ommezwaaai naar een groot tekort. Als extra argument haalt de wethouder aan dat er gemeenten zijn van vergelijkbare omvang die in het zelfde schuitje zitten als Loon op Zand. Een beknopt onderzoek door Toekomstig KLM wijst uit dat veel gemeenten echter niet zoals Loon op Zand het ontstaan van de tekorten al hebben vanaf 2024. Het ziet er naar dat uit dat koste wat kost de wethouder een ander beeld wil creëren dan zich werkelijk het geval is.

Gaarne ontvangen wij een **feitenrelaas** van dit college vanaf 1 oktober 2024, welke feiten betrekking hebben op de communicatie die het college heeft gehad met alle actoren (zowel intern als extern), die invloed hebben gehad op alle mutaties tot de eerste begrotingswijziging op 19 december 2024. Dit feitenrelaas voorzien van actoren, datums en een samenvatting van het besprokene en vervolgactie.

Antwoord 2;

Het college benadrukt dat het handelen in deze periode is ingegeven door de actuele financiële inzichten, die pas laat in het begrotingsproces beschikbaar kwamen. En door zorgvuldige afwegingen op basis van betrouwbare gegevens niet in de begroting konden worden opgenomen. Met raadsinformatiebrieven informeerden wij u over de financiële impact uit de Septembercirculaire en de ontwikkelingen van de regionale jeugdhulp. Het college houdt vast aan het principe om geen besluiten te baseren op speculaties of niet onderbouwde risico's, zoals tijdens het interpellatiedebat genoemd. Voor het feitenrelaas verwijzen wij u naar het interpellatiedebat, waarin alle punten zijn genoemd. Het college heeft steeds gecommuniceerd op basis van feitelijk onderbouwde inzichten. Dit om onnodige maatschappelijke onrust of politieke speculatie te voorkomen. Het klopt dat bij meerdere gemeenten in het land sprake is van financiële druk. En het college heeft deze signalen besproken in de regio. Tegelijk is de financiële situatie van elke gemeente uniek.

Vraag 3

In de laatste volzin van de tweede alinea zegt de wethouder: “we moeten wel tijdig met elkaar bespreken hoe we de dreigende tekorten willen opvangen”. Hoe valt “tijdig” te rijmen met de aanpak van de wethouder sinds medio vorig jaar en zijn voorkennis dat hij al wist dat we miljoenentekorten zouden hebben vanaf 2025. Waarom is niet onder *zijn leiding proactief* “tijdig het gesprek tussen college en raad aangegaan”?

Antwoord 3;

Het college wil benadrukken dat ‘tijdig’ in deze context niet betekent ‘zo vroeg mogelijk’ maar ‘op het juiste moment, gebaseerd op voldoende feitelijke onderbouwing’. De financiële effecten door jeugdzorg en Septembercirculaire werden gaandeweg duidelijker, maar waren in eerste instantie signalen. Pas in de loop van het najaar waren de cijfers concreter en de effecten voldoende scherp om met de raad te delen. De term “voorkennis” is in deze context niet terecht. Het college heeft niet opzettelijk informatie achtergehouden, maar heeft

gewacht tot de financiële gegevens betrouwbaar en volledig waren. In het begrotingsproces is consistent gekozen voor het vermijden van speculatie, in lijn met het eerder uitgesproken uitgangspunt om géén “wishful thinking” of “worst case scenario’s” te hanteren als leidraad voor beleidskeuzes. De wethouder heeft met de uitspraak in het persbericht willen benadrukken dat het van belang is om vanaf nu -met de kennis die er ligt- in gezamenlijkheid op tijd te handelen om toekomstige structurele tekorten vanaf 2026 te voorkomen. De gebruikte term “tijdig” ziet dan ook op de toekomst: het tijdig starten van een robuust ombuigingsproces, in plaats van achteraf bezuinigingsmaatregelen te moeten nemen onder grote druk.

Vraag 4

De wethouder weet zich in het persbericht “te herinneren” dat er twee waardevolle bijeenkomsten zijn geweest met de raad. Welke herinnering heeft de wethouder aan zijn eigen handelen dat hij als financiële bestuurder van een organisatie met een jaarlijks budget van meer dan € 77 miljoen verantwoordelijkheid draagt om tijdig met ombuigingsvoorstellen te komen? Welk resultaat is daarvan het bewijs van handelen van deze wethouder?

Antwoord 4;

De wethouder verwijst in de eerste plaats naar het feit dat hij consequent is gebleven in zijn uitgangspunten: het pas communiceren van ombuigingsnoodzaak op het moment dat financiële werkelijkheid voldoende onderbouwd was en met regelmaat in raadsvergaderingen benoemen dat het financiële perspectief van de gemeente Loon op Zand minder rooskleurig is dan in de begroting 2025 gepresenteerd. Naar aanleiding van de motie van de raad bij de behandeling van de begroting 2025 is vormgegeven aan het traject. De vorm en inhoud van dit traject en bezuinigingsadviesrichting is met de raad tijdens de sessies waaraan de wethouder refereert besproken. In dat licht zijn de sessies niet slechts “herinneringen” maar concrete ankers in het gezamenlijk traject richting structureel houdbare financiële situatie voor de gemeente Loon op Zand.

Vraag 5

In het interpellatiedebat heeft de wethouder aangegeven dat onze gemeente niet verplicht is de begrotingswijziging van 19 december onder de aandacht te brengen van de Provincie. Dit hoewel de brief van de provincie d.d. 16 december dit standpunt niet onderschrijft. Het standpunt van de Provincie komt overigens voort uit de wet. Wij verzoeken dit college alsnog per ommegaande de eerste begrotingswijziging door te geleiden naar de Provincie. Zo niet, dan zal er geen bezwaar tegen bestaan dat de raad dit eigenstandig zal doen.

Antwoord 5;

Het college heeft kennisgenomen van uw verzoek. Tijdens het interpellatiedebat heeft de wethouder toegelicht dat de gemeentewet en het daarop gebaseerde toezichtkader niet in alle gevallen eenduidig zijn over de meldingsplicht van tussentijdse begrotingswijzigingen, met name wanneer het gaat om reguliere bijstellingen binnen het begrotingsjaar. Met de toezichthouder is de Slotwijziging besproken en hij gaf aan dat het ijkmoment ligt bij de begroting 2026.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders;

de secretaris,

de burgemeester,

C.A. de Haas

H.A.G. Ronnes